

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER
DIREKTION: POUL PETERSEN

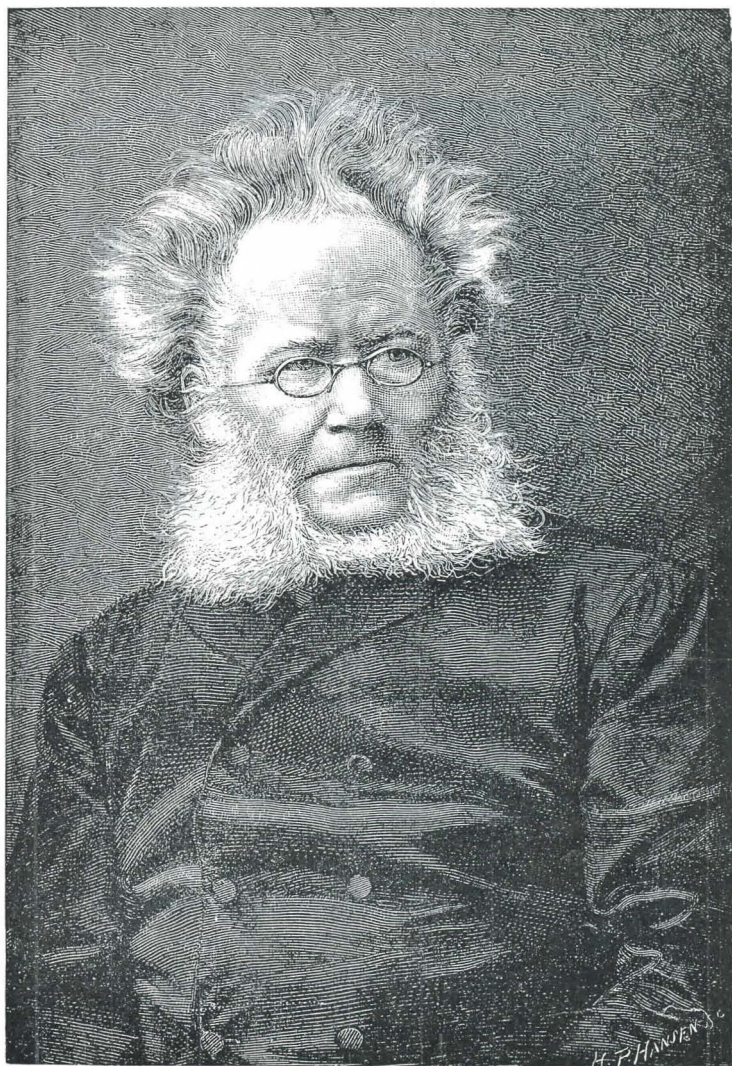
TEKSTBIDRAG:

Carl J. Frejlev:
OMKRING ET DUKKEHJEM

INGEBORG BRAMS – HANS OTTO NIELSEN
Aftenens gæster

HELGE RUNGWALD
Aftenens iscenesætter

Omslagstegning: Sikker Hansen . Vignet: John Sparre Christensen . Redaktion: Preben Harris

HENRIK IBSEN

Omkring

ET DUKKEHJEM

Da ET DUKKEHJEM var færdigt i 1879, skrev Henrik Ibsen et brev: »Herr skuespildirektør August Rasmussen! Hermed giver jeg mig den ære at tilstille Dem et eksemplar af mit nye dramatiske arbejde, Et Dukkehjem, med forespørgsel om, hvorvidt De måtte ønske at bringe dette stykke til opførelse i de danske provinsstæder«. Det ville August Rasmussen.

Formodentlig har stykket vakt samme diskussion i Odense, som det gjorde andre steder. I løbet af en halv snes år blev det spillet næsten overalt i Europa og gav stødet til en debat, som ikke var afsluttet tyve år senere. I København rasede diskussionen om, hvorvidt Nora skulle gå eller blive hos sin mand, så voldsomt, at man ved aftenselskaber i bedre borgerlige kredse i entreen modtoges med opslag, der forkyndte: I aften må der ikke tales »Dukkehjem«. Det var altså virkelig lykkedes Ibsen at lægge en torpedo under arken. Hans afsløring af det Helmer'ske ægteskab må have ramt et sted, hvor det bed. Man tør måske sige, at det var de hunde, der følte sig ramt, der hylede højest. Et af de vildeste hyl kom i 1884 fra den svenske kvindehader August Strindberg, der måtte bruge hele indledningen til en række ægteskabshistorier til at sønderlemme ET DUKKEHJEM, skandalisere Nora og rehabilitere Helmer, ligesom han i en af bogens

historier fremhæver »dukkehjemmet« som det ideelle ægteskab. Jo, vist havde Ibsen ramt i centrum.

Ville man nu sige, at handlingen var usandsynlig og konstrueret, kunne Ibsen have svaret, at han her som så ofte før havde virkelighed bag sig. Det gælder for resten for de fleste af hans skuespil. Ibsen havde kendt Nora, der allerede som ung pige havde skrevet en fortsættelse af BRAND, som hun sendte digteren, og i 1871 havde hun i Dresden været en hyppig gæst hos Ibsen og hans hustru, og han kaldte hende »lærkefuglen«. Nora, som for øvrigt hed Laura, blev gift, og hendes mand fik tuberkulose. Nora skaffede penge til en rejse til syden og lod ægtemanden tro, at pengene stammede fra hendes forfatterskab. Rejsen gengav ham hans helbred. Men lærkefuglen havde tabt humøret, det blev nødvendigt at optage nye lån, og Ibsen, som hun henvendte sig til og betroede hemmeligheden, kunne kun råde hende til at tilstå for ægtemanden. »Læg alt, hvad der trykker Dem, i Deres mands hænder. Han er jo den, der har at bære det.« Det næste, Ibsen hørte, var, at hun var indlagt på en nerveklinik. Hun havde skrevet falsk på en veksels, som imidlertid blev returneret fra banken, men manden lod hende tvangsindlægge som sindssyg og opnåede skilsmisse. Siden blev de to forsonede, og ægteskabet reddet. »Det vidunderlige« skete. For øvrigt skal sagfører Krogstad være tegnet i en bergensisk prokurators lignelse.

Historisk sandhed eller ikke: Det, der har været Ibsen om at gøre, er at hævde kvindens ret til at være sig selv i et samfund med love skrevne af mænd og med anklagere og dommere, der dømmer den kvindelige færds fra mandligt

standpunkt. Det er Ibsens egne ord i et af de udkast, han altid skrev, inden han for alvor gik i gang med et dramas udformning, scene for scene. Nora har begået falsk, og hun vil blive dømt efter verdens lov, mandfolkeloven, men hun har fulgt sin egen lov, som er kærlighedens lov, kvindens lov, der giver hende ret til at handle på egen hånd i frihed og under ansvar, det vil sige ansvar for sig selv og sin samvittighed.

Det er i virkeligheden det, Ibsens moderne dramaer handler om, personlighedens frigørelse. Det går lige fra konsul Bernick i SAMFUNDETS STØTTER over doktor Stockmann og karikaturen Hjalmar Ekdal til professor Rubek i NÅR VI DØDE VÅGNER, hvor Ibsen gør regnskabet op. Det er egentlig én stor, sammenhængende bygning. Overalt lyder personlighedens krav: Hvad du er, vær fuldt og helt, og ikke stykkevis og delt. Da Nora indser, at hun ikke kan være det, og måske aldrig har været det, må hun gå ud i verden og prøve at finde sig selv – om det er muligt. Ibsen lader dristigt stykket ende med det spørgsmålstegn, som gør, at det dog ikke bliver en tragedie. Den norske forfatter John Paulsen spurgte engang Ibsen, om Nora kom tilbage, og digteren, for hvem Nora som alle hans andre personer, var levende mennesker, svarede: »Hvad ved jeg? Hun kan måske vende tilbage til sin mand og sine børn, men hun kan også blive en omstrejfende cirkusdame.«

Det er måske netop det, der gør, at ET DUKKEHJEM stadig kan interessere os, selv om der er faldet litteraturstøv over selve problemet: Lærkefuglen i mandfolkesamfundet, at der er lejlighed til at digte med selv. De grundige tyskere,

som ville have alt på det rene, måtte have en ændring, da stykket første gang skulle op i Tyskland. Her må Helmer tage Nora i armen. »Se dine børn.« »Jeg kan ikke.« »Du skal, de sover og vågner i morgen moderløse.« »Moderløse.« Hun kaster rejsetasken. »Jeg kan ikke forlade dem.« »Nora!« Tæppe.

Således kunne det også være gået.

Carl J. Frejlev.

INGEBORG BRAMS

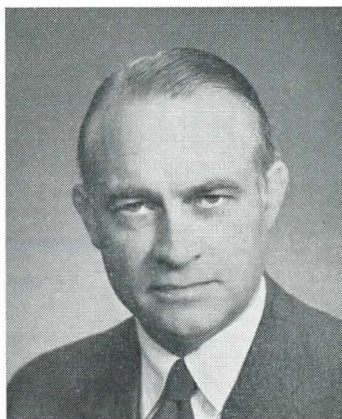
Aftenens Nora

Ingeborg Brams

Det er Aarhus Teater en stor glæde at kunne byde en af dansk teaters største yngre skuespillerinder velkommen. Vi behøver ikke at introducere denne kunstnerinde nærmere for publikum. For overalt i Danmark er Ingeborg Brams kendt og skattet! Hvem husker ikke hendes strålende præstation som *Jeanne* i *Claudel* og *Honegger's* »JEANNE d'ARC PÅ BÅLET? Eller hendes fine karakteriseringskunst som sekretæren i Jean Anouihl's »ORNIFLE« i samspil med Henrik Bentzon? *Rose* i »Den tatoverede Rose« af Tennessee Williams, *Dunia* i Hans Hansen's »KONG MIDAS DATTER«, den yndige *Celia* i Shakespare's »SOM MAN BEHAGER, *Ophelia* i »HAMLET« og *datteren* i Pirandello's »SEKS PERSONER SØGER EN FORFATTER«. Og sådan kan vi blive ved.

Før har Ingeborg Brams glædet Det kgl. Teaters publikum med sin fortryllende »lærkefugl«. I de sidste uger har de odenseanske teatergængere kunnet fryde sig. Og i den kommende tid vil Aarhusianerne få lejlighed til at byde fru Ingeborg Brams *velkommen!*

HELGE RUNGWALD

Aftenens iscenesætter

Aarhus Teater byder Odense Teater's direktør hjertelig velkommen. *Helge Rungwald* er en kendt og velset gæst på vort teater. Sidste gang i 1959 med Friedrich Dürrenmatt's »Den gamle dame besøger byen«, som havde stor succes med Bodil Ipsen i hovedrollen.

Denne gang kommer Helge Rungwald også i følge med en af dansk teater's store skuespillerinder, fru INGEBORG BRAMS, for på grundlag af Gerda Rings mise en-scene at forestå opsætningen af »Et Dukkehjem«.

Hjertelig velkommen Helge Rungwald!

11. forestilling i sæsonen 1959-60

ET DUKKEHJEM

Skuespil i 3 akter af
HENRIK IBSEN

Isenesættelse: *Helge Rungwald* efter *Mise-en-scene* af *Gerda Ring*

Dekorationer: *Henrik Poulsen* – Kostumer: Det kgl. Teater

Personerne:

Advokat Helmer *Hans Otto Nielsen* (som gæst)

Nora, hans hustru *Ingeborg Brams* (som gæst)

Doktor Rank *Erno Müller*

Fru Linde *Bodil Lindorff*

Sagfører Krogstad *Gyrd Løfquist*

Helmers tre små børn

Anne-Marie, barnepige hos Helmers *Marie Brink*

Stuepige sammesteds *Karen Lund*

Et bybud *Frode Sørensen*

Handlingen udspilles i Helmers bolig i Kristiania i slutningen af forrige århundrede

1. akt juleaftensdag

2. akt 1. juledag

3. akt 2. juledag

Længste ophold efter 2. akt – Spilletid ca. 3 timer

HANS OTTO NIELSEN

Aftenens Helmer

Hans Otto Nielsen

Hans Otto Nielsen gæster Aarhus Teater i rollen som *Helmer*, den samme som han har spillet ved stykkets opførelse i Odense.

Hans Otto Nielsen startede sin karriere på Det kgl. Teater. Først som elev, derefter som skuespiller og debuterede som *Milner* i »ATTEN ÅR« af John v. Druten. Derefter kom han til Odense Teater og Folketeatret i København og spillede på disse scener, et stort og varieret repertoire. Endvidere har Hans Otto Nielsen spillet på Nygade Teatret, Riddersalen og Skolescenen, og vendte derefter tilbage til Odense Teater i 1946, hvor han siden har været en skattet kraft.

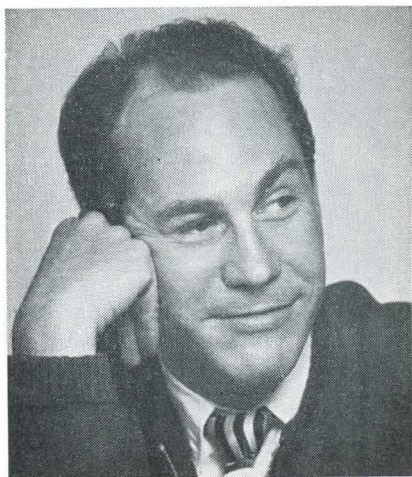
For at vise den store spændvidde i hans talent skal her nævnes: *Johannes* i Kaj Munk's »Ordet«, *Prinsen* i »Der var engang«, *Napoleon* i »Korsikaneren«, *Scapin* i »Scapin's Gavyvestreger« og *Professor Higgins* i Shaw's »Pygmalion«.

Nu gæster Hans Otto Nielsen for første gang Aarhus Teater, og hans kolleger her glæder sig til sammenspillet med denne alsidige og dygtige kunstner.

Bodil Lindorff

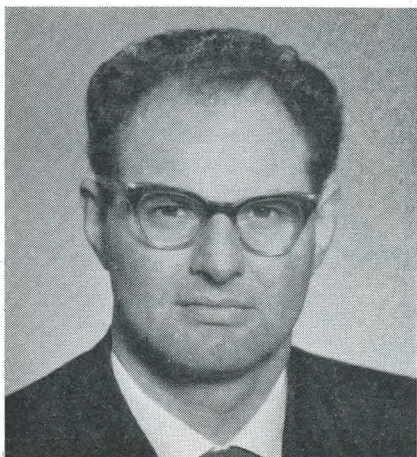
Gyrd Lofqvist

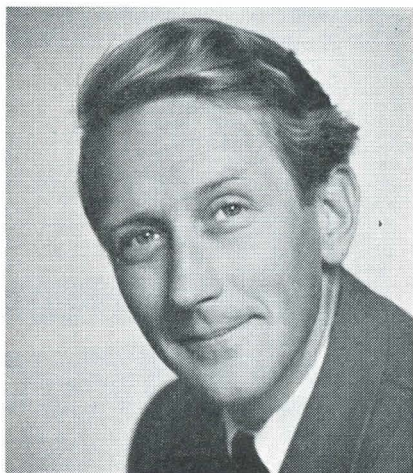
Erno Müller

Marie Brink

Aage Rishøj

Poul Gulstad

Holger Nielsen

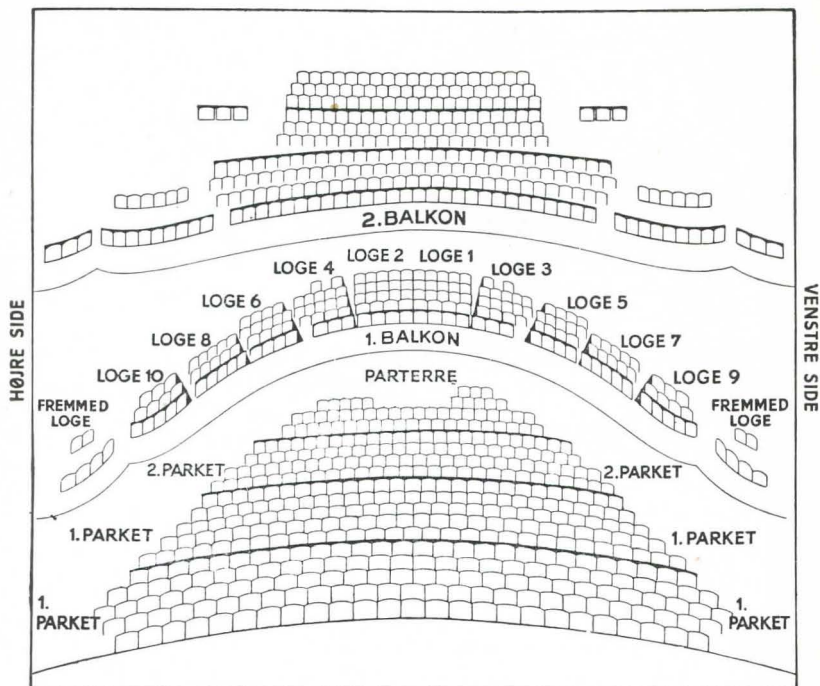

Frode Sørensen

ODENSE TEATER spiller *Offenbach's* populære og festlige operette »ORFEUS I UNDERVERDENEN«. *Gunnar Lemvigh* og *Erik Bidsted* sætter iscene, og titelpartiet udføres af *Preben Borggård*. I andre roller ses *Lise Panduro*, *Rigmor Gadborg*, *Hans W. Petersen* og *Holger Perfort*. Og med denne forestilling slutter Odense Teater sin sæson.

AALBORG TEATER slutter sæsonen med *Leo Fall's* »DOLLARPRINSESSEN« med det svenske operettepar *Lily* og *Øystein Frantzen* og *Ann Margrete Schou* i hovedrollerne. For instruktionen står *Jon Iversen* som gæst, og *Per Gundmann* tager sig af koreografi og danseinstruktion.

AARHUS TEATER slutter som bekendt sin sæson med »ET DUKKEHJEM« og spiller desuden »SCAPIN'S GAVTYVESTREGER« for landsbyskolerne nogle eftermiddage.

	Ord. pris		Ord. pris
1. parket, 1.—5. rk.	10,00	1. balkon, klapsæder	6,00
1. parket, 6.—10. rk.	9,00	Fremmedloge, 1. rk.	12,00
2. parket	8,00	Fremmedloge, 2. rk.	10,00
Parterre	7,00	2. balkon, 1. rk.	8,00
1. balkon, 1. rk.	10,00	2. balkon, 2.—4. rk.	5,00
— øvr. rk. loge 1—4	9,00	2. balkon, 5.—7. rk.	4,00
— øvr. rk. loge 5—10	8,00	2 balkon, 8.—10. rk.	2,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11—17 i Scalas forhal. Derudover salg til forestillingsdagen fra kl. 17 i billetkontoret i teatrets forhal. — **Telefon 2 26 22.**

Billet-priserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. — Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. — Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.

Annoncerne arrangeret af Lockeyes Reklamebureau